

deres Tilgodehavende hos de færøske Handlende og Redere, som herved fik vanskeligt ved at udbetale Fiskerne. For disse Hensynsløsheder vilde Fiskerne komme til at bløde, hvis de ikke havde deres Organisation i Ryggen. Der indkasseredes nemlig det ene Aar gennem Fiskernes Organisation, den ikke helt uanselige Sum: 150,000 Kr. Nogle Aar senere indkasserede Organisationen ca. 130,000 Kr., og endda i Fjor indkasseredes 50,000 Kr.

Som man vil se af ovenstaaende, er det ikke helt ubetydelige Summer, som maa indbringes hos d'Hrr. mindre heldigt stillede Redere, og hvis Fiskerne ikke havde deres Organisation at støtte sig til, drister vi os til at tro at Fiskerne i saadanne Tilfælde i stor Udstrækning aldrig havde faaet deres Penge.

Hvert enkelt Medlem bør derfor gøre Organisationen større og stærkere, ved kraftigt at pointere dens Nødvendighed for Fiskernes menneskelige Eksistens. Beviserne for dens Nødvendighed ruller daglig frem for vore Øjne, og Medlemmernes Fordel ved at staa i Organisationen, har vi her omtalt med et Par Punkter, men vi vil i et senere Nr. komme tilbage til andre store Fordele, som allerede er opnaaede og nævne andre, som kun kan opnaas gennem Fiskernes Organisation. Ved at styrke Organisationen, styrker man sig selv og sit Hjem, og kun ved Slidernes og Hjemmenes Rejsning, kun dér ligger Fremtidsmuligheder for vort lille Samfund.

Fra Rigsdagen.

Den forenede Reaktion nægter at forhøje Tilskudet til Oplysningsarbejdet mellem Fisker- og Arbejdsringdommen paa Færøerne, men spenderer rundhaandet 30,000 Kr. paa gamle Krigstrofæers Bevarelse.

Socialdemokratiet og de Radikale stillede i Rigsdagens Folketing Ændringsforslag om Forhøjelse af Tilskudet til den færøske Højskole. Ved Afstemningen forkastedes Ændringsforslaget med 73 Stemmer (Venstre og Højre) mod 66 (Socialdemokratiet og de Radikale). Dette Forhold til og denne aabenlyse Kamp mod Oplysningsarbejdet paa Færøerne har Monarkiet Danmark ingen Ære af.

Men naar det gælder andre Formaal, der hverken gavner Land eller Folk, og da allerminst Færøerne for en rød Øre, kan Reaktionen gaa med til at ofre i Tusindvis af Kr., kun af storslaaet Forfængelighed. Stor Stat med store Fortidsminder.

Umiddelbart efter at Forhøjelsen af Tilskudet forkastedes, vedtoges af Højre og Venstre at yde 30,000 Kr. til Bevarelse af den gamle forlængst til Ophugning domte Fregat »Jylland«, hvis blodige Minder Højre og Venstre ønsker indprentet i Danmarks opvoksende Ungdom: En Krigstrofæ, et Stykke Danmarkshistorie — og her ofres der i Tusindvis af Kroner paa en Tid, hvor Tusinder af Landets Børn staa midt i Arbejdsløshedens dødkolde Virkelighed!

Ríkisdagsstarv.

Aftaná langa togn er farið aftur at hoyrast frá fólkatingsmanninum. »Føringur« hevur aftur í »Dimmu« nr. 21 roynt at rósa Andrassi fyri teir frálku verk, hann útinnar á Danatingi.

Summi vilja vera við, at hesin »Føringur«, ið rósar fólkatingsmanninum, er hr. Samuelsen sjálvur, sum nú er komin til tað úrslit, at hann má rósa sær sjálvur, tí annars fær hann einki rós.

Hesa ferð rósar hann sær av, at hann hevur fingið føroyskum lærarum hægri pensión.

Sum lærari kann eg ikki annað siga, enn at hetta er væl gjørt.

So vítt eg veit, hava vit ikki biðið um hægri pensión, so Danir munna hava hildið tað vera neyðugt, og tí hava teir gjørt tað. Fegin vildi eg fingið at vita, hvussu mikið ein lærari kann vænta sær í pensión eftir hesi nýggju lóg. »Føringur« ger kanska so væl at greiða frá hesum við tað fyrsta.

Sami tónin gongur gjøgnum bæði brøv »Føringur«: Sambandsmenn kunna við gleði taka ímóti peningi til vegir o. t., og sambandslærarir kunna við gleði taka móti hægri pensión. »De Lærere, som ser paa Forholdet til Danmark med Sambandspartiets Øjne, har Lov til at glæde sig over denne Lov. De andre, dem der altid er parat til at komme i størst mulig Afstand fra Danmark, og som arbejder for færøsk finansielt Selvstyre, de modtager nok de Fordele, som der tilbydes, men man har Lov til at antage, at de har svært ved at synke en saa ægte Sambands mundfuld.« — Altså teir lærarir, ið ikki velja Sambandið, taka ímóti statløn og pensión eins og snultarir. »Hvar skal óboðin sita? Aftanfyrir hurðabak og snulta eftir bita!»

At hr. Samuelsen var nakað ráðarfur, havi eg leingi vita; men at hann stillar Sambandsflokkinn og statin og Danmark fyri eitt nummar, tað havi eg ikki vita fyrrrenn nú. Teir lærarir, sum eftir hr. Samuelsen hugsan skulu óskammaðir taka lón frá statinum, skula altso vera vinstrimenn — skula stýðja kapitalistarnar í Danmark. Hvor hevur givið hr. Samuelsen hetta valdið yvir statinum?

Eg veit ikki, hvussu mangir føroyskir lærarir, ið eru loysingarmenn; men eg hugsi, at teir kunna teljast; men allir hugsandi føroyskir lærarir nýðast at venda sær frá Sambandsflokkinum; men tað er ikki tað sama sum, at teir hata Danir ella Danmark.

Føroya lærarir hava ár undan ári heitt á Løttingið við bøn um at fáa loyvi til at nýta okkara móðurmál sum undirvísingarmál í skúlunum. Sambandsmenn siga korta nei: »Dansk er Undervisningssprog«.

Føroya lærarir hava fleiri ferðir klagt til Løttingið um tað óskil, at menn, sum ikki duga orð av føroyskum, skula

fáa embættir í føroyskum skúlum, meðan tey við føroyskum læraraprógvi ikki fáa pláss uttanfyri Føroyar. Vit hava tí biðið um at fáa Føroya læraraskúla skipaðan soleiðis, at tað føroyska prógvið kann geva sama rætt og tað danska. Nei, aftur korta nei frá Sambandinum.

Fylgjan er tann, at Danir — og Føroyingar við donskum prógvi — trøðka okkum burtur frá øllum teim betri løntu læraraplássunum, og fleiri lærarir við føroyskum prógvi fáa einki pláss — eru breyðleysir.

Eg havi hoyrt, at 8 ella 10 lærd lærarafólk í Føroyum hava gingið í tvey ár arbeiðsleys. Hesi hava øll goldið í dýrum dómum fyri læruna. Summi hava kanska lánt pening til læra fyri og mugu gjalda rentur og avdrátt. Um eitt ár koma kanska 15 næmingar av skúlunum við stórarri lesiskuld — og arbeiðsloysi er teim víst í fleiri ár.

Hvar skal hetta enda?

Tað er tungt fyri breyðleysar Føroyingar at síggja Danir taka arbeiðið í Føroyum.

Annaðhvørt mega Danir steigjast burtur frá føroyskum læraraplássunum, ella mega Føroyingar fáa rætt at fáa pláss í Danmark. »Lige for lige, naar Venskab skal holdes«.

Fólkatingsmaðurin livir í ótta fyri fólkatingsvali, og tí roynir hann at dyrgja eftir teim fátæku skúllærarunum við fogrum orðum um, at teir skulu fáa hægri pensión, tá teir verða gamlir. Fólkatingsmaðurin kann tó vera visir í, at hetta agnið býta vit ikki í.

Teir føroysku lærararnir verða dag og dagliga mettir sum annan klassa vora, og tað stýggir teir burtur frá øgnum sambandsmanna.

Lærari.

Vinduer, Døre og Lister.

Godt og billigt Arbejde.

Hugo Øster's Maskinsnedkeri, Tlf. 216. Thorshavn. Tlf. 216.

Propaganda for færøsk Fisk.

Redaktør Poul Nielsen, Thorshavn, har til en Rejse til Storbritannien for at undersøge Mulighederne for at arbejde for Iværksættelse af Eksport af færøsk Fisk m. v. faaet Tilsagn om et Tilskud paa indtill 2000 Kroner.

Endeliger dergivet Lagtinget Tilsagn om et Beløb indtill 16.000 Kr., dels til Dækning af Udgifterne ved forsøgsvis Antagelse af en merkantil Konsulent for Færøerne, hvilken Konsulent særlig skal have til Opgave at undersøge Mulighederne for Oparbejdelse af nye Markeder for færøsk Klipfisk og at søge tilvejebragt Forbindelse mellem de færøske Eksportører og Fiskeimportører i de Lande, hvor færøsk Klipfisk med Fordel kan sættes, dels til Eksportpropaganda for færøske Fiskeriprodukter, saaledes at Planerne for en saadan Propaganda skal approberes af Lagtinget og Amtet og derefter indsendes til Handelsministeriets Godkendelse.

Fiskimenn! sum »býta frá«, og vilja hava so góðan pris fyri fiskin, sum faast kann, eiga at venda sær til **Føroya Fiskimannafelag**, har fáa teir tørvuliga vegleiðing.

Verður frábíðið gjørt í Íslandi og fiskurin seldur har skulu peningarnir vegna kontraktina verða sendir til **Føroya Fiskimannafelags**. Hitt sama skal verða gjørt, tá fráverður býtt í Føroyum og fiskurin verður seldur til annan mann enn reiðaran.

Fiskimannafelagið er tilreiðar at síga monnum frá fiskaprisi og at skipa fyri solu av fiski teirra, so at peningurin er teimum vissadur.

Fiskiskapurin. Værfiskurin hevur júst ikki verið av tí nógva fár, men tó er væl fingið bæði á Norðurlavini og vestur í havi.

Á Norðurlavini eru bátar hesa síðstu vikurnar komnir upp í 800 fiskar á bát. Har norðuri brúka teir línu og snori hvørt um annað uttan klamdur; men tað sær út til at linubátarnir fiska betur 500—600—800 fiskar á bát er vanligur fiskiskapur hjá teimum; meðan snoribátarnir bert fáa frá 100 og uppi 400 á bát. Fiskurin er ójavnur til støddar, og tað er sum bátar treffa við. 500 fiskar kunnu geva 350 kr. hjá einum báti, og so kann ein annar sama dag fáa 375 kr. fyri 400 fiskar.

Prisurin er 18 oyr. kg yvirhøvdur fyri torsk; smáfiskur er bíligari; men har fæst eingin smáfiskur nú.

Trawlarar hava verið til stór-an bága fyri linubátarnar, men síðan menn heittu á »Beskyttarin« og hann í nakrar nætur hevur verið úti á havi er, tað sum ótti er komin á teir, og teir eru minni næskir.

Vestur í havi er ikki fingin so nógvur fiskur sum á Norðurlavini, har hava bátar hesa síðstu vikurnar fingið frá 10 og upp í 30 centnar á bát. Fiskurin har er heldur smár og hevur staðið mest uttan fyri vanligu várleið, serliga inni vestari. Har brúka teir flestu bátarnir snori, men nakrir, serliga bátar, ið ikki eru úr Vágum, Vestmenningar, Kvívíkingar og Havnamenn brúka línu, og hava teir fingið meira uppá dagin. Hetta líkar Vágamenn-um illa, teir halda at fiskurin fæst ikki við snori um vanligu várleið, tá lína hevur staðið.

Prisurin er hin sami sum í Norðuroyrum 18 oyr. kg.

Skipini undir Íslandi

fiska væl sum frá er frætt. »Polarstjórnan« kom heim fyri Páskir við 20.000, landaði skirhósaftan á Klakksvík og skuldi sígla vestur aftur. »Ernestina« hevði fingið 4.000 síðst ið frættist, men hon kann hava mongslíkis innanbórðs. »Harry«, sum »Nabb« hevur reitt út, hevði 22.000, men mátti landa í Reykjavík og selja har vegna plástrót. »Vilhjelmina« hjá sama felag hevði 19.000 og er heimkomin.

Suðuroyaskip hava eisini fiskað væl: »Godthaab« 21.500, »Maria« 18.000, og »Riddarin« 16.000 í 3 vikur.

Hesi skip hava øll selt í Íslandi til pris ið liggur ímillum 33 og 36 dansk oyrur fyri kg.

Tað er harmuligt at okkara føroysku skip skulu verða noyðd at selja veiðuna til Íslandingar fyri sama pris ella minni enn faast kann her.

Ivalsey er tað óumgongiliga neyðugt, tá skilamenn sum »Nabb« og N. J. lata sín fisk har; men grúndin er og kann ikki vera annað enn ómegn í framskygni og skortandi leysur peningur.

Sum er, liggur klippfiskamarknaðurin so, at hann, ið fyrstur verður til Spanien, fær ca. 3 kr. meir fyri pakkan; keyparnir har sita bert í ótöni og biða eftir fyrsta farni. Íslandingar eru altíð fyrr á veg enn vit; men fiskur teirra er knapt so góður. Tá teir nú fáa okkara snorisfisk, standa teir við øllum vinninginum og kava úti fyri okkum seinni. Hetta er so klárt sum dagur, og tað mugu okkara menn síggja. Tá teir gera óðrvísi, mugu grundirnar vera tvingandi harðar.

Ikki at forgloyma, at teir draga ein hóp av lónarbeiði burtur frá landsins börnum.

Væl er tó, at nakrir búgva seg út til at standa betur at víggji næstu ferð.

P. Dahl og J. Dahl, Vági, hava sent menn til Íslands, ið royna skulu at fáa nakað av fiski heim við rutaskipinum.

Hr. Jesper Hjeltn, Vági, byggið sitt modernað turkningarhús stórt, annaðlíkt afturat, 60 alin langt falt, og »Nabb« leggur nýtt stoði uppi á hálsi, har teir ivaleyst høvdu reist turkningarhús eisini, um peningur var tilreiðar. Slíkur fyrítøkum er at prisa, tí teir sína arbeiðsdirvi og arbeiðshuga hjá Føroyingum.

Frá øðrum skipum er frætt: »Heimdal« 16000, »Skarstein« 19000 og »Bjergvin« 9000. Hetta síðstnevnda hevur eisini selt í Íslandi.

Realkredit.

Realkredit betyder Kredit paa fast Ejendom, altsaa Laan mod Pant i Jordegods og Huse.

Realkredit ydes paa Færøerne af Sparekasserne og Føroya Banki. Det er solide og vel-funderede Institutioner, som man kan have fuld Tillid til.

Og det er et Tegn paa økonomisk Sundhed, naar et Samfund har saa mange Sparepenge, at det selv kan præstere Kapital til Realkrediten.

Spørgsmaalet er, om denne Kapital er tilstrækkelig til at financiere Jordforbedringer, Nybygninger af Huse og sidst men ikke mindst, om Sparepengene ogsaa desuden strekker til for Financieringen af Næringslivet.

Hvis et Samfund ikke selv har tilstrækkelig Driftskapital, laaner det Penge i andre Lande. Saaledes bærer alle europæiske Lande sig ad for Tiden.

Men vedkommende Samfund bør selv have Kontrollen med Anvendelsen af sine Laan, og Laanene skal være saaledes anbragt, at den fremmede Laan-giver ikke kan misbruge sin Magt overfor den enkelte Laan-tager. Risikoen bør være saa lille som muligt for vedkommende Samfund og dets vitale Interesser, samt for dets enkelte Individer.

Som Sikkerhed for saadanne Laan i Udlandet benyttes for det første Statsgarantien, der-